

**Forundersøgelse af 5677 m². på matrikel 66a, Benløse By, Benløse d. 16. – 17 juli 2008.
Lokalitetsnavn : "Kærup SV 5".**

SVM01216-1. Oversigt over sagsarealet fra syd. Bemærk forhøjningen med kraftig plantevækst der gemmer på den nedrevne gårdstomt (Foto: SVM)

Indhold

Resumé.....	2
Årsag og evt. sagshistorie	2
Deltager(e)	2
Lokalisering og topografi.....	2
Indmåling	3
Iagttagelsesforhold.....	3
Metode og beskrivelse	4
Resultat.....	5
GIS og data.....	5
Vurdering og evt. fremtidige tiltag	6
Anlægsliste.....	8
Fotoliste.....	8
Tegningsliste	8
Bilag 1:Tegningsoversigt.	
Bilag 2: Fladetegninger T1-T2 i 1:200.	
Bilag 3: Feltfotos.	
Kortoversigt Elkabler	
Følgebrev til byherre vedr. elkabler	

Resumé

Ved forundersøgelsen af sagsarealet ved Kærup Parkvej stødte vi på rester af en for ca. 25 år siden nedrevet gård. Ud over gårdens fundamenter stødte vi på betydelige lag af nedrivningsmateriale fra gårdens sløjfning. Lagene indeholdt både bygningsmateriale og mængder af affald fra husholdningen. Intet af arkæologisk interesse blev påtruffet i området og det formodes, at alle eventuelle forhistoriske anlæg er blevet ødelagt i forbindelse med gårdens opførelse.

Årsag og evt. sagshistorie

Den 26. juni 2008 anmodede byherre Sydvestsjælland Museum om en udtalelse i henhold til Museumslovens § 25 vedrørende skjulte fortidsminder på sagsarealet forud for byggeri. Budget for forundersøgelsen blev udarbejdet af Museet, og den 5. juli 2008 blev dette godkendt af Kulturarvsstyrelsen. Forundersøgelsen blev foretaget fra d. 16. – 17. juli 2008.

Deltager(e)

Ved forundersøgelsen deltog Museumsinspektør Lea Meistrup-Larsen og Klaus S. Hvid (daglig leder). Maskinkraft blev leveret af Sorø Maskinudlejning og opmåling blev foretaget af landmåler Birger Visti.

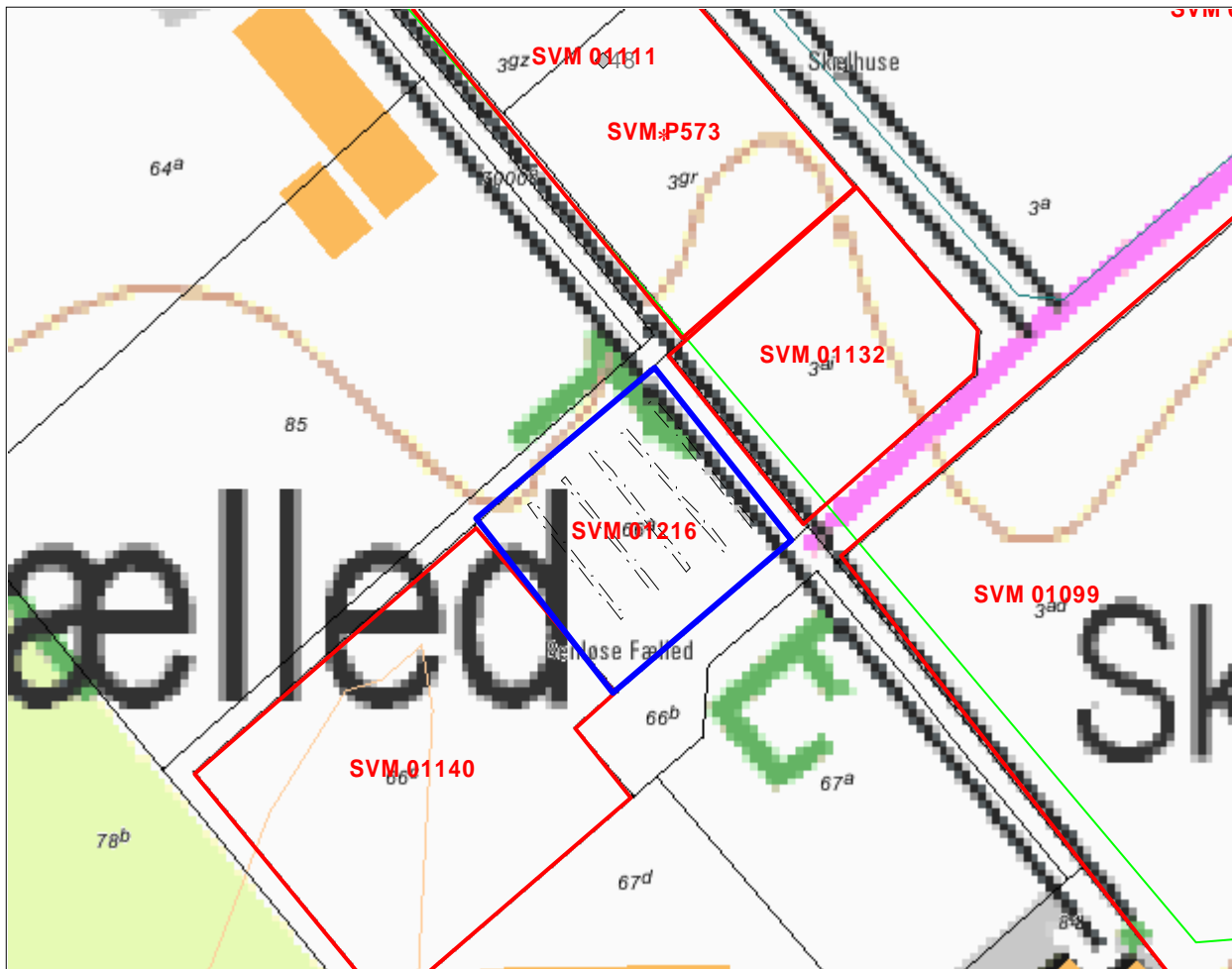
Originaldokumentation i form af felttegninger, logbøger og digitale fotos opbevares på Sydvestsjælland Museum, Storgade 17, 4180 Sorø.

Lokalisering og topografi

Lokaliteten Kærup SV5 ligger ved Vestmotorvejen mellem Benløse by og hovedgården Kærup ca. 2 km nordøst for Ringsted (jf. Kort 1).

Sagsarealet ligger på en mindre forhøjning, der stiger svagt mod nord, mens terrænet mod syd falder jævnt ned mod motorvejen. Mod øst og vest er landskabet jævnt kuperet og må i forhistorisk tid have været præget af en række små tørre bakketoppe omgivet af fugtige lavninger.

Der er umiddelbart øst og syd for lokaliteten udgravet adskillige bopladser med tilsammen mere end 100 hustomter og enkelte grave fra bondestenalder og især ældre jernalder (se: SVM01099, 01140 og 01177).

Kort 1. SVM01216-1. Oversigtskort over sagsareal markeret med blå.

Indmåling

De i alt 15 udlagte målepunkter i søgegrøfterne blev indmålt med GPS indenfor en nøjagtighed på et par centimeter.

Iagttagelsesforhold

Vejret var forholdsvis godt med temperaturer omkring 20 grader og let overskyet.

Der blev i forbindelse med undersøgelsen af det øst for liggende område (SVM01132-1) lokaliseret to stærkstrømskabler, som bygherre ikke var bekendt med. Også på nærværende sagsareal var der mistanke om tilstedeværelsen af mindst 1 stærkstrømskabel langs den nu nedlagte grusvej mod nordøst. De formodede forløb blev indmålt af landmåler med GPS, og oversigtskort sendt til begge bygherrer. Der kan være tale om nedlagte elkabler, så bygherre blev orienteret om muligheden for at indhente ledningsoplysninger via LER-registret forud for anlægsarbejdet (jf. oversigtskort over el-kabler og følgeskrivelse til bygherre bagerst i rapporten).

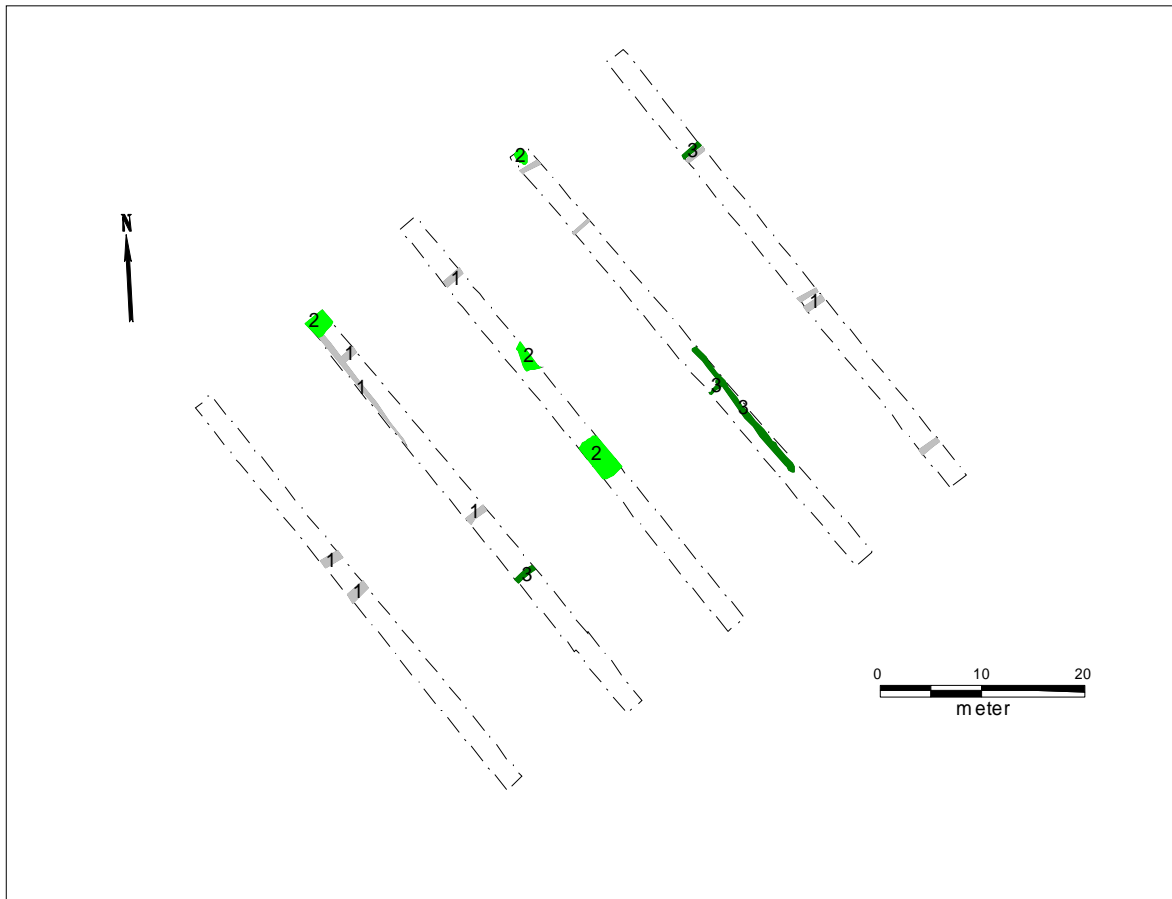
Foto 1. SVM01216-1. Grøft med fundamentrester og affald fra gårdens nedrivning
(Foto: SVM)

Metode og beskrivelse

Der blev ved muldafrømningen anvendt en gravemaskine påmonteret en to meter bred skovl, og alle anlæg, der fremkom i råjorden – stolpehuller, gruber, kogegruber, dræn, naturlige lavninger samt recente spor blev ridset ind og markeret med blomsterpinde. Dette blev gjort for at lette senere tegning og registrering. I alt rømmede vi 509 m² af, hvilket svarer til en dækningsgrad på ca. 9 %, og i det hele anlagdes 5 søgegrøfter i sydvest – nordøstlig retning hen over sagsarealet. Tegning af søgegrøfter med indhold blev foretaget på A3 folie i målestok 1:100, og samtidig blev der for hver 40 meter grøft udsat målepunkter til senere indmåling med GPS. Der blev ikke påtruffet nogle anlæg, så snitning, tegning og beskrivelse blev ikke foretaget

Resultat

Overfladen i sagsarealet så generelt omrodet ud, og nordligst i området sås en øst-vest orienteret forhøjning, der viste sig at være resterne af en nedrevet gård fra nyere tid, jf. kort 2. Overalt men især mod nord indeholdt overjorden store mængder byggeaffald med brokker, sten, mørtel og gammelt jern, se Foto 1.

Felt	
Nedgravning	
Fundament	
Dræn	

Kort 2. SVM01216-1. *Oversigt over søgegrøfter og anlægstyper på sagsarealet.*

Undergrunden viste sig også at være meget forstyrret af recente nedgravninger med affald fra gården samt en del fundamentrester, derfor var det umuligt at erkende nogle strukturer i form af anlæg her. Sporene af den nu nedrevne gård kan således have fjernet hvad, der har været af forhistoriske spor i området.

GIS og data

Landmålerpunkter målt ind med GPS med få cm. nøjagtighed. Disse blev modtaget fra landmåler i system 34 Sjælland og konverteret til KP2000 Sjælland ved hjælp af programmet MIFTrans2006.

Punkterne blev gemt under Z:\Arkæologi\Journal\01216 Kærup SV5\GIS\Kp2000Sj under navnet "SVM01216-1_KP2000"

Fladetegningerne i 1:100 blev scannet ind og ved hjælp af Adobe Fotoshop skåret op og gemt som PNG-filer under Z:\Arkæologi\Journal\01216 Kærup SV5\GIS\Kp2000Sj".

I MapInfo blev arbejdsområdet "SVM01216-1_Rentegning.wor" oprettet og de indscannede tegninger blev åbnet som rastertegninger i PNG-format og derefter orienteret vha. GPS punkterne. Herefter blev alle data på felttegningerne rentegnet og registreret. De anvendte tabeller: "Anlæg", "Felter", "Muld" og "Undergrund", alle forespørgsler samt arbejdsområder blev gemt i undermappen " Kp2000Sj".

Alle anlæg på felttegningerne blev optegnet med værktøjsknappen "polygon". I den tilhørende database "Anlæg" blev følgende kolonnefelter udfyldt: "T" med tegningsnummer, "Type" med typebetegnelse samt SVM med journalnummeret.

I tabellen "Felter" blev søgegrøfterne rentegnet med værktøjsknappen polygon. Her blev grøftnummer og journalnummer indtastet hhv. i kolonnerne "Felt" og "SVM" i den tilhørende database.

I rentegningen blev muldtykkelsen markeret med værktøjsknappen "symbol", en sort stjerne. I den forbindelse blev muldtykkelsen indskrevet i den tilhørende tabel.

I rentegningen blev undergrunden ligeledes markeret med værktøjsknappen "symbol", en gul trekant. I den forbindelse blev undergrundsbeskrivelserne indtastet.

Der blev lavet forespørgsler på hver enkelt anlægstype, som fremkom under rentegningen. I dette tilfælde var der 3 anlægstyper: "Nedgravning", "Fundament" og "Dræn".

Derefter blev alle forespørgsler og tabeller med undtagelse af tabellerne "muld" og "undergrund" åbnet, således at der kunne udarbejdes et kortlayout, hvor de forskellige anlægstyper og søgegrøfter kunne angives med forskellige farver. Farvekodningen af de forskellige anlæg kan ses i de følgende bilag.

I et nyt arbejdsområde kaldet "SVM01216-1_Grid.wor" blev der oprettet et gitter med 2 celler. på 80 meter x 80 meter. Herefter blev hvert gitter underopdelt i to, dvs. 80 meter x 40 meter. Hvert felt svarende til 80 meter x 40 meter fik et tegningsnummer, f.eks. T01. I dette tilfælde blev der givet fra T01 – T02.

De opdelte celler med tegninger blev printet ud som PDF i fast målestok 1:200 og gemt under "Z:\Arkæologi\Journal\01216 Kærup SV5\Viden".

Derefter blev der oprettet et nyt kortlayout hvor hele det rentegnede felt samt gitteret, en tematisk tegnforklaring, nordpil og målestok blev sat ind. Dette kortlayout blev også printet ud som PDF og gemt under "Z:\Arkæologi\Journal\01216 Kærup SV5\Viden".

Til sidst blev oversigtskortet samt de målfaste tegninger i 1:200 samlet til en PDF-fil kaldet "SVM01216-1_Suppleringsbilag1" og gemt under "Z:\Arkæologi\Journal\01216 Kærup SV5\Viden".

Vurdering og evt. fremtidige tiltag

På begge sider af sagsarealet mod øst (SVM01132) og vest (SVM01140) er der fundet spor efter jernalderbebyggelse i form af stolpehuller, gruber og andre aktivitetsspor. Det er derfor sandsynligt,

at opførelsen af den nu nedrevne gård har slettet de eventuelle forhistoriske aktivitetsspor, der kan have været i det undersøgte område.

Af hensyn til det arkæologiske helhedsbillede af Kærupområdet er det museets anbefaling, at der foretages lignende arkæologiske forundersøgelser forud for eventuelt kommende jordarbejder i området.

Sorø d. 29/9 2008

Klaus Sidenius Hvid

Anlægsliste

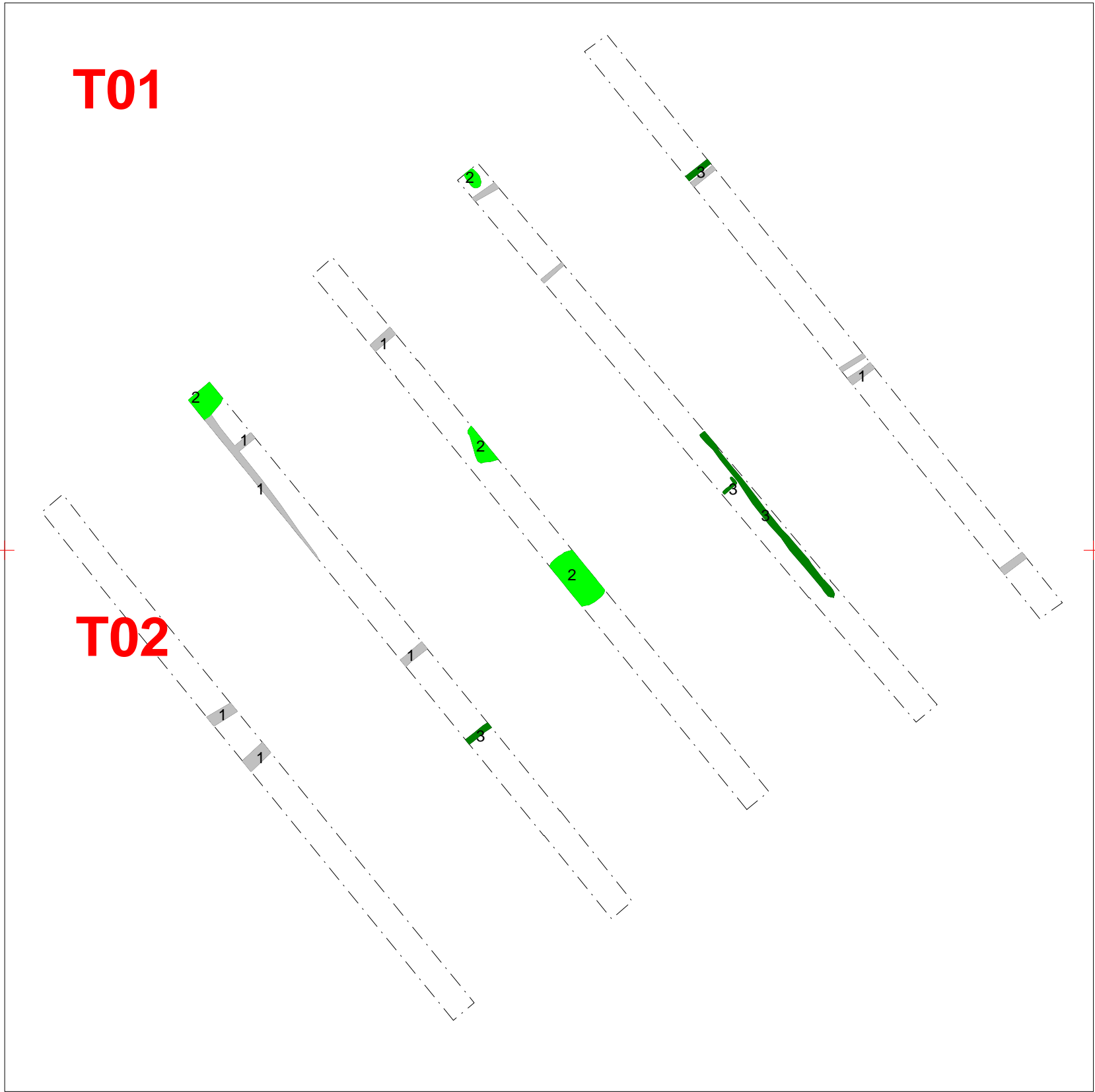
Identifikation		Data		
Angivelse	Hovedgruppe	Undergruppe	Datering	Fase
A1	54	Dræn	Nyere Tid (1600 -)	
A2	39	Affaldsgrube	Nyere Tid (1600 -)	
A3	34	Fundament	Nyere Tid (1600 -)	

Fotoliste

Identifikation		Data				
Filmnr.	Billednr.	Motiv	Filmtype	Dato	Fotograf	Vedhæftet
D	1	Trækning af søgegrøft fra sydøst	3	16-07-2008	Lea Meistrup-Larsen	Ja
D	2	Søgegrøft set fra syd	3	16-07-2008	Lea Meistrup-Larsen	Ja
D	3	Recente nedgravninger i søgegrøft	3	16-07-2008	Lea Meistrup-Larsen	Ja
D	4	Drænrest og affaldslag fra nedreven gård	3	16-07-2008	Lea Meistrup-Larsen	Ja
D	5	Fundamentrester og affaldslag fra hus	3	16-07-2008	Lea Meistrup-Larsen	Ja
D	6	Glas og jern fra affaldslaget	3	16-07-2008	Lea Meistrup-Larsen	Ja
D	7	Maskine snitter i hustomten med nedrivningslag	3	16-07-2008	Lea Meistrup-Larsen	Ja
D	8	Vue fra sagsareal mod syd	3	16-07-2008	Lea Meistrup-Larsen	Ja
D	9	Vue fra sagsareal mod vest	3	16-07-2008	Lea Meistrup-Larsen	Ja

Tegningsliste

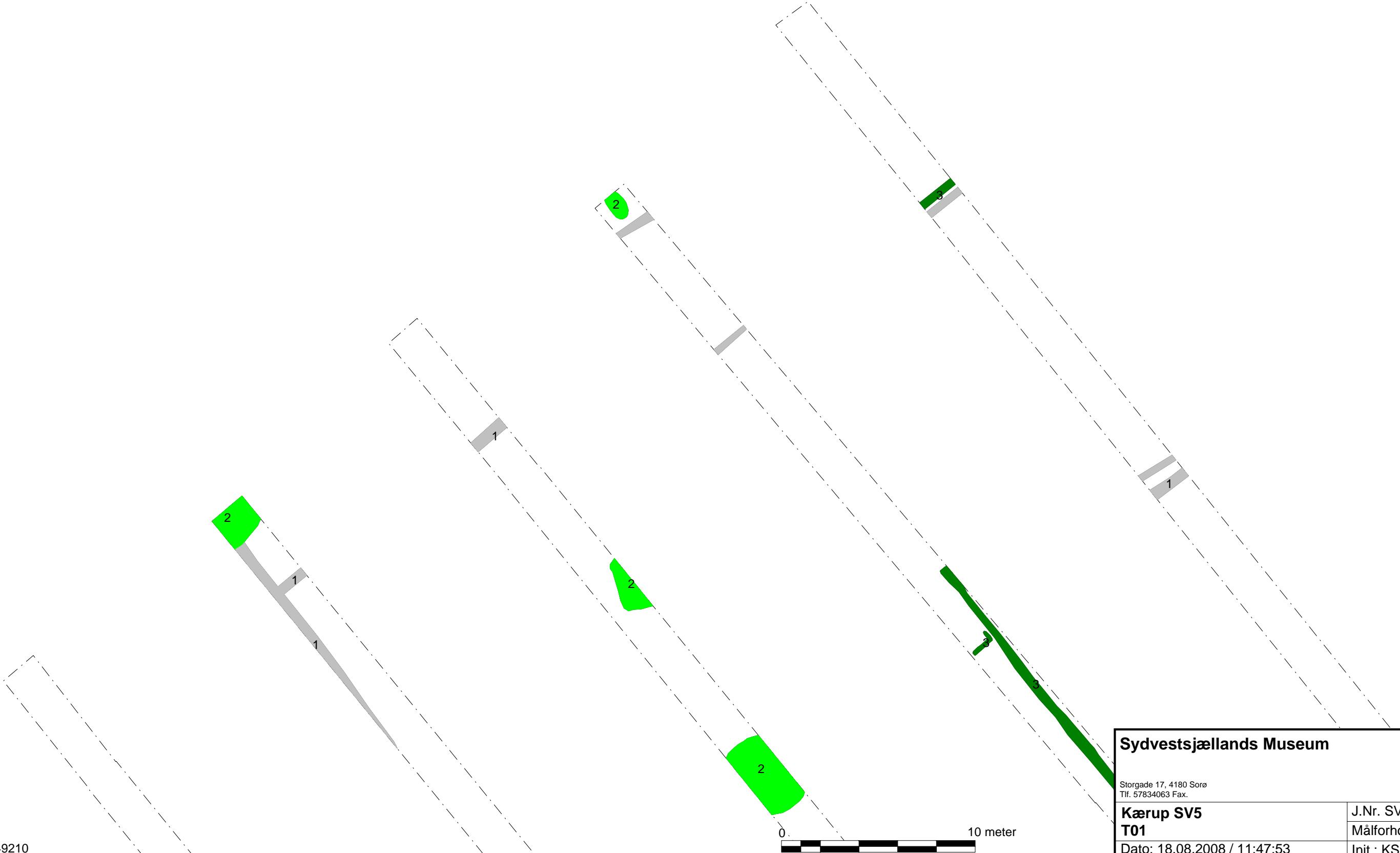
Identifikati		Data				
Tegningsnr.	Type	Målestok	Beskrivelse	Dato	Tegner	Vedhæftet
T1	4	1:100	Grøft 1 - 4	16-07-2008	Lea Meistrup-Larsen	0
T2	4	1:100	Grøft 4 - 5	16-07-2008	Lea Meistrup-Larsen	0

Bilag 1. Tegningsoversigt felttegning T1-T2 i 1:200.

Y: 6149253

X: 677685

X: 677597

Y: 6149210

Sydvestsjælland Museum		
Storgade 17, 4180 Sorø Tlf. 57834063 Fax.		
Kærup SV5	J.Nr. SVM01216-1	
T01	Målforhold: 1:200	
Dato: 18.08.2008 / 11:47:53	Init.: KSH	

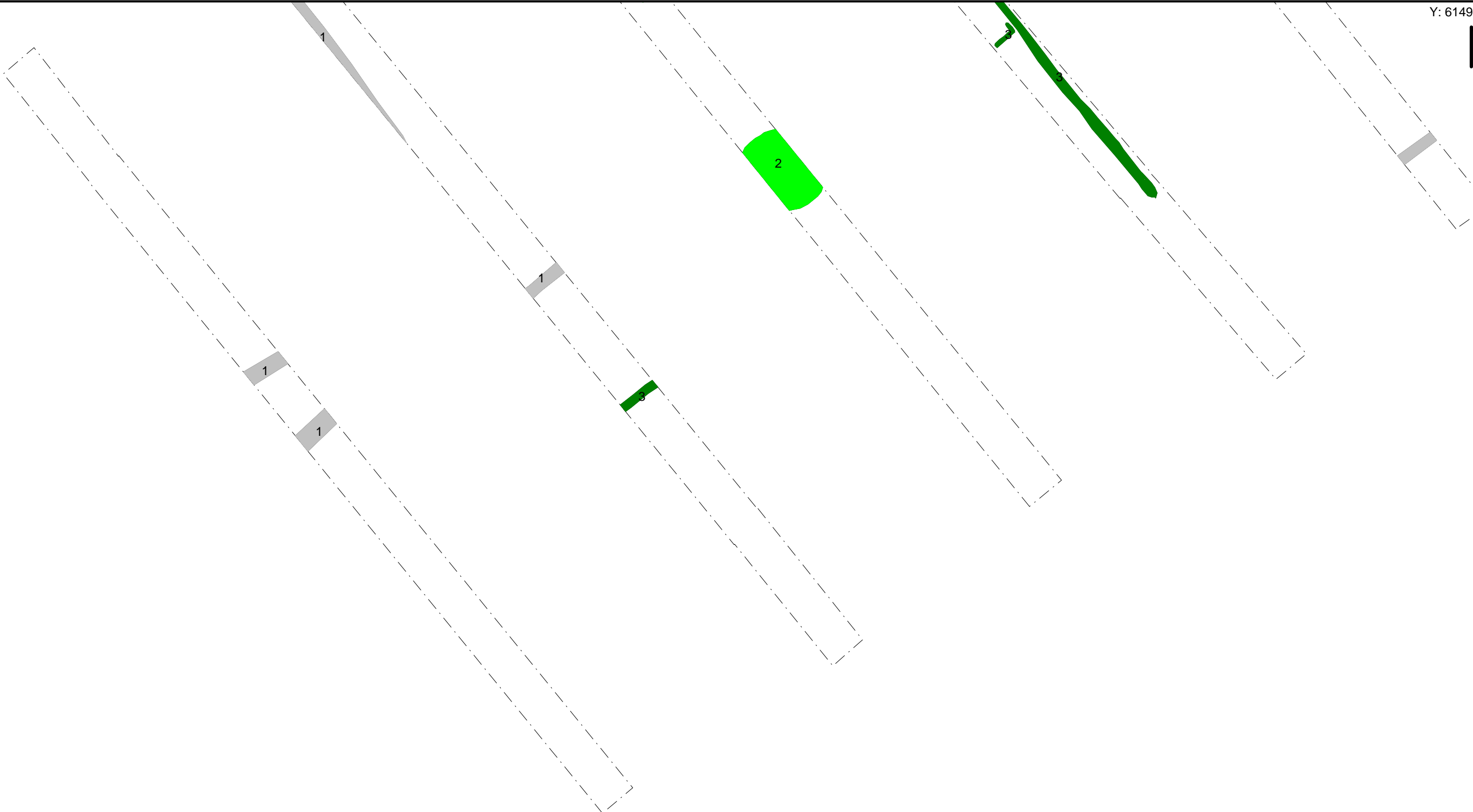
Y: 6149215

X: 677685

+

+

X: 677597

Y: 6149172

Sydvestsjælland's Museum		
Storgade 17, 4180 Sorø Tlf. 57834063 Fax.		
Kærup SV5	J.Nr. SVM01216-1	
T02	Målforshold: 1:200	
Dato: 18.08.2008 / 11:48:43	Init.: KSH	

01216D01.JPG

01216D02.JPG

01216D03.JPG

01216D04.JPG

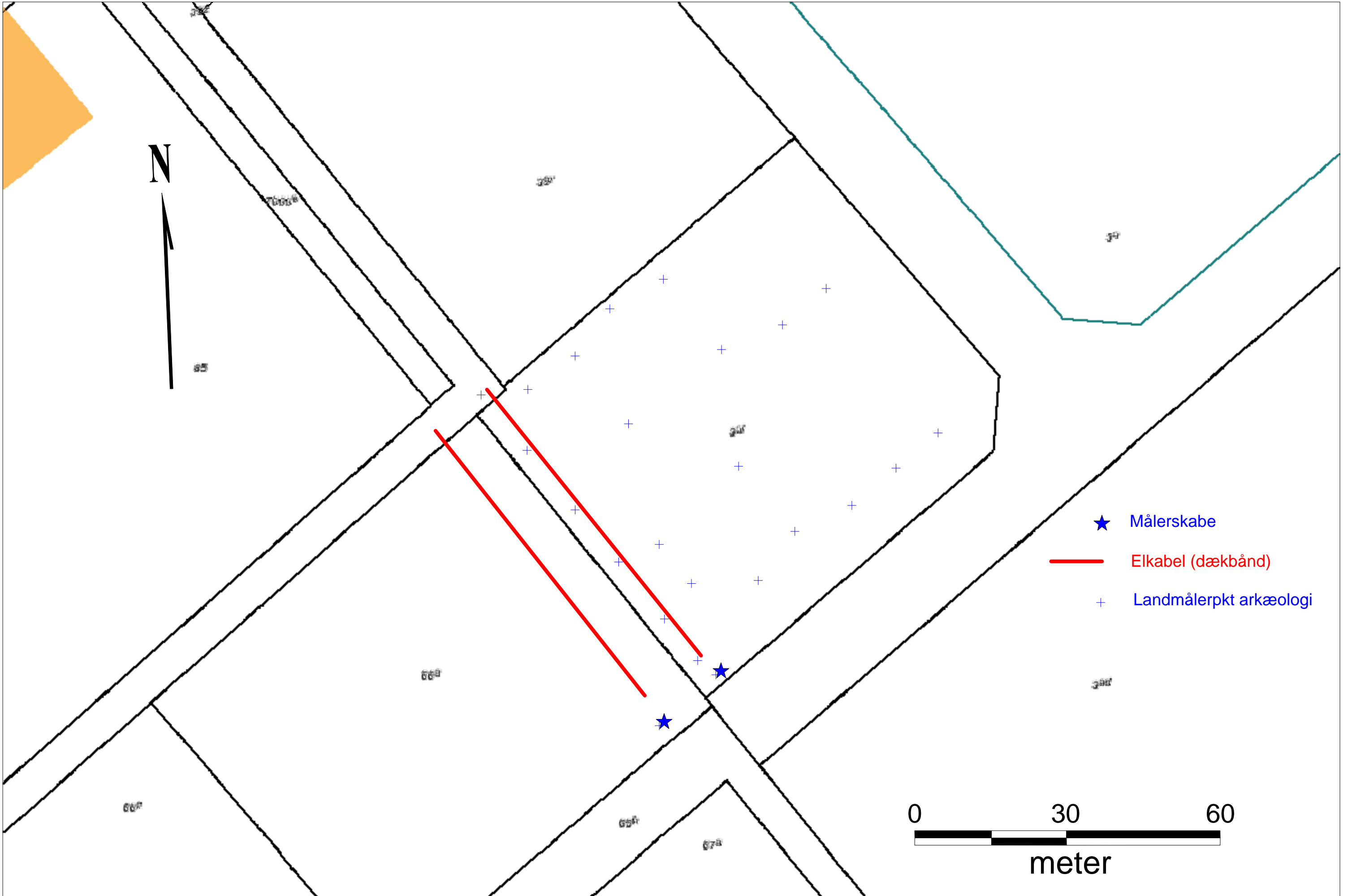
01216D05.JPG

01216D06.JPG

01216D07.JPG

Svend Erik Nielsen
Stengårdsvej 10
Bastrup
3540 Lyngø

Sorø d.31/7 2008.2008.
J.nr. 01216-1
KUAS j.nr. 2008.-7.24.02/SVM0014

Vedr. afslutning af arkæologisk forundersøgelse af matr. 66a, Benløse By, Benløse.

Som aftalt telefonisk fremsendes hermed kort over forløbet af det elkabel, som vi ved udgravningen stødte på (i form af dækbånd) i volden mellem matr. 3ai og 66a på den vestlige del af matr. 3ai. Et andet kabel løber muligvis langs vestsiden af den nu nedlagte grusvej på matr. 66a, men dette vides dog ikke med sikkerhed. Der kan være tale om ældre kabler, der ikke længere er i brug, men det kan undersøges ved henvendelse til Ledningsejerregistret (LER), enten elektronisk på www.ler.dk eller på telefon 70333003 (mellem 7.30 og 14.30).

Vi har nu modtaget data fra undersøgelsen fra vores landmåler og museet agter ikke at foretage sig yderligere på arealet, der nu må dækkes til.

Rapport over undersøgelsen er under udarbejdelse og vil snarest blive fremsendt sammen med fakturaen.

Med venlig hilsen

Lea Meistrup-Larsen
Museumsinspektør, arkæologi